

آشنائی با بازار بیمه سوئد

ترجمه: آیت کریمی

است. علت اصلی کاهش سهم حق بیمه بازار سوئد از بازار جهانی کاهش شدید ارزش برابری پول آن کشور نسبت به دلار آمریکا میباشد زیرا ارزش کرون سوئد از ۴/۲۳ کرون (در مقابل یک دلار آمریکا) در سال ۱۹۸۰ به ۸/۲۷ کرون در سال ۱۹۸۴ کاهش یافته است. قابل ذکر است که در این رابطه ۹۵/۵ درصد ارزشهای بازار مشترک از این رکود ارزش پول در مقابل دلار دچار بحران شده‌اند. همچنین کاهش ارزش کرون را میتوان بعنوان یکی از عوامل کاهش سهم بازار بیمه سوئد از کل حق بیمه بازار مشترک ذکر کرد. بین سالهای ۱۹۷۵ الی ۱۹۸۰ تغییر ارزش کرون سوئد در مقابل دلار آمریکا بسیار اندک بوده و بین ۴/۱۵ الی ۴/۲۳ کرون نوسان داشته که این امر باعث گردیده است که سهم بازار بیمه سوئد از بازار جهانی ثابت بماند.

علیرغم مطالب فوق حق بیمه بازار بیمه سوئد در سال ۱۹۸۴ به ۳۶۲۶ میلیون دلار رسید که نسبت به بازار بلژیک (۲/۷۳۵ میلیون دلار) و بازارهای دانمارک، ایرلند، یونان و لوکزامبورگ (که مجموعاً دارای ۳/۶۰۱ میلیون دلار حق بیمه بوده‌اند) بیشتر بوده است.

بیمه و اقتصاد داخلی کشور سوئد

جدول شماره ۲

کل درآمد حق بیمه مستقیم صنعت بیمه سوئد (ارقام به میلیون کرون سوئد)

برای ارائه تصویر کامل از بازار بیمه سوئد لازم است بازار بیمه این کشور از دو جنبه جهانی و منطقه‌ای مورد بررسی قرار گیرد.
جدول شماره یک

جدول زیر حق بیمه مستقیم بازار بیمه سوئد را در رابطه با کل حق بیمه جهان و بازار مشترک از سال ۱۹۷۵ تا سال ۱۹۸۴ نشان میدهد:

۱۹۸۴	۱۹۸۰	۱۹۷۵	
۰/۷%	۱/۱%	۱/۱%	سهم بازار سوئد از حق بیمه جهانی
۳/۷%	۴/۱%	۴/۶%	سهم بازار بیمه سوئد از حق بیمه کشورهای عضو بازار مشترک

برای کشوری مثل سوئد که جمعیتی در حدود هشت میلیون نفر دارد هیچکدام از درصدهای فوق دارای برجستگی خاصی نیستند. این موضوع از جنبه‌های مختلف قابل بررسی است بطوریکه در جدول شماره یک مشاهده می‌گردد سهم بازار بیمه سوئد از حق بیمه جهانی بین سالهای ۱۹۷۵ الی ۱۹۸۰ ثابت بوده در حالیکه سهم آن از حق بیمه بازار مشترک در طول همان دوره کاهش یافته است. همچنین در دوره ۱۹۸۰ الی ۱۹۸۴ سهم بازار مذکور از حق بیمه جهانی و بازار مشترک در سطح نازلتری قرار گرفته

۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	۱۹۷۵	۱۹۷۰	۱۹۶۰	۱۹۵۰
۳۲۶۰۰	۲۷۱۵۰	۲۵۵۲۲	۲۳۳۵۶	۲۱۰۲۴	۱۰۹۰۰	۵۳۱۲	۲۳۰۰	۱۸۷۰

متوسط میل به بیمه بازار سوئد (درصد کل حق بیمه نسبت به درآمد ناخالص ملی)

۱۹۸۴	۱۹۸۰	۱۹۷۵	۱۹۷۰	۱۹۶۰	۱۹۵۰
۴/۱۰	۴/۰	۳/۶۰	۳/۱۰	۲/۳۰	۱/۹۰

در ارتباط با رشد توسعه کل اقتصاد کشور سوئد بحساب آورد .

جدول شماره ۴ نشان دهنده تغییرات فوق است . همانطوریکه از جدول فوق مشاهده میشود دو برابر شدن تقاضا برای دریافت بیمه بین سالهای ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۵ به خاطر افزایش قدرت حقیقی درآمد ملی بوده است که علیرغم افزایش تورم و کمی رشد جمعیت حاصل گردیده و به مفهوم آن است که در طول مدت مورد مطالعه، افزایش درآمد کل حق بیمه با آهنگی سریعتر از افزایش تورم حرکت کرده است . به عبارت دیگر بازار جدیدی که برای بیمه در این مدت ایجاد شده کمتر تورم را بوده است و توانسته تا حدودی فشار تورم را بر ذخائر و هزینه‌های جاری کاهش دهد . در ۵ سال بعدی شرایط اقتصادی دچار تغییر شده و درصد رشد درآمد ملی حقیقی به نصف تنزل پیدا کرده است نرخ تورم افزایش یافته و تفاوت بین افزایش تورم و درآمد حق بیمه بهم نزدیک شده و در نتیجه رقابت بین کارها بوجود آمده و افزایش فشار مالی روی نقدینگی و ذخائر ظاهر شده است . در سال ۱۹۸۰ به سختی دچار پیشرفت شد نرخ تورم

آمار فوق رشد درآمد کل حق بیمه مستقیم این بازار در سه دوره زمانی مختلف را نشان میدهد اولین دوره آن بین سالهای ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۵ میباشد که درآمد حق بیمه در این دوره به شش برابر افزایش پیدا کرده است .

در پنج سال بعدی دو برابر شده و بین سالهای ۱۹۸۴ - ۱۹۸۰ رشد این بازار بطور متوسط به ۵۵ درصد رسیده است . نقش اصلی را در ایجاد این رشد افزایش تقاضا برای بیمه بازی کرده است که جدول شماره ۳ نشان دهنده آمار این تقاضا است .

جدول فوق نشان میدهد که در بالاترین رشد بیمه این بازار که بین سالهای ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۵ بوده سطح تقاضا برای بیمه تقریباً دو برابر شده که این روند افزایش با اندکی کاهش در ۵ سال بعد ادامه داشته ولی بین سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۴ تقریباً ثابت مانده است .

در مقایسه با بازار مشترک که متوسط میل به بیمه ۴/۵ درصد از درآمد ناخالص ملی است بازار سوئد اندکی کاهش دارد . این نوسانات رشد تقاضا برای بیمه را میتوان

متوسط درصد رشد سالیانه اقتصاد سوئد

۱۹۸۰	۱۹۷۵	۱۹۷۰	۱۹۶۰	۱۹۵۰	
-۸۴	-۸۰	-۷۵	-۷۰	-۶۰	
۱۲/۵	۱۴/۹	۱۴/۹	۱۳/۸	۸/۹	۱ - درآمد ناخالص ملی جاری
۱/۶	۱/۴	۲/۷	۵/۹	۳/۹	۲ - درآمد ناخالص ملی حقیقی
۱۰/۹	۱۳/۵	۱۲/۴۰	۷/۹	۵/۰	۳ - تورم (۱ - ۲)
۱۳/۸	۱۸/۶	۲۱/۰	۱۳/۱	۲/۳	۴ - حق بیمه
۰	۰/۳	۰/۴	۰/۷	۰/۶	۵ - جمعیت

هنوز ممنوع میباشد و براساس اصل جدائی ، شرکتهای بیمه اشخاص و اشیاء جدا میباشند و یک شرکت بیمه تنها میتواند در زمینه صدور بیمه‌های اشخاص و یا اشیاء فعالیت نماید . تنها سوآلی که بی‌جواب باقی می‌ماند این است که تا کی میتوان بازار را محدود نگاه داشت و منافع بیمه‌گذاران را نادیده گرفت و از ایجاد شبکه‌های فروش ممانعت نمود .

مالیات

نحوه دریافت مالیات از شرکتهای بیمه داخلی بر اساس اظهارنامه مالیاتی و درآمد حقیقی شرکت بیمه میباشد ولی در مورد شرکتهای بیمه خارجی نیازی به ارائه صورت وضعیت سود و زیان نیست و از این شرکتهای مالیات ثابت دریافت می‌گردد. برای درآمدهای حق بیمه‌های مستقیم ۲ درصد و در رشته باربری پنج درصد حق بیمه‌های این رشته بعنوان مالیات دریافت میشود . بیمه‌های محصولات کشاورزی و بیمه‌های درمانی مستقیماً " توسط دولت اداره میشود . در این کشور بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل اشخاص ثالث و بیمه مسئولیت ناشی از انرژی هسته‌ای و اتمی اجباری میباشد .

سازمان و تشکیلات بازار

جدول زیر سیمای کلی این بازار را نشان میدهد : همانطوریکه در جدول شماره ۴ مشاهده شد وضعیت کلی بازار تا سال ۱۹۷۰ خوب بوده است . وضع درخشان بازار بیمه که از سال ۱۹۴۰ شروع شد باعث گردید که شرکتهای بیمه زیادی در این کشور ایجاد شود ولی با توجه به وضع اقتصاد این کشور و روند رشد و توسعه آن که بطور عادی و نرمال

اندکی کاهش پیدا کرد و درآمد ناخالص ملی حقیقی مقداری بالا رفت که اثر هر دو آنها را میتوان جزئی تلقی کرد . در نتیجه درآمد حق بیمه در شرایط رقابتی قرار گرفته و بعلت عدم توسعه و رشد اقتصاد ملی با آهنگی به مراتب پایین تر از پنج سال گذشته ادامه پیدا کرده .

نقش دولت در بازار بیمه سوئد

دولت سوئد بمنظور حفظ حقوق بیمه‌گذاران در مقابل بیمه‌گران و همچنین هماهنگ کردن بازار بیمه‌قوانینی را براساس اصل نیاز (توسعه بازار براساس این اصل به تشخیص دولت و یا با اجازه دولت میباشد) و اصل استقلال به تصویب رسانده است . اولین قانون بیمه سوئد که همان اصل نیاز باشد در سال ۱۹۸۵ فسخ شد و روش جدیدی جایگزین آن گردید که به بازار آزادی عمل بیشتری میدهد . هدف اصلی از تصویب روش اصل نیاز که در سال ۱۹۴۸ بوجود آمده بود جلوگیری کردن از تراکم و انباشت بی‌جهت بازار بیمه بود زیرا در سال ۱۹۵۰، بیش از ۱۳۸۳ شرکت بیمه در سوئد فعالیت می‌کردند که با بکارگیری روش اصل نیاز و وجود رقابت فشرده بین بیمه‌گران تعداد این شرکتهای در سال ۱۹۸۲ به ۲۴۷ شرکت بیمه کاهش یافت .

دولت بمنظور ایجاد تمرکز در بازار مقرراتی را بشرح زیر برقرار نموده است :

الف - مقررات تضمین رقابت مساوی برای شرکتهای خارجی .

ب - تصویب قانون جدید که به موجب آن ایجاد تشکیلات کپتو آزاد میباشد .

اگرچه فعالیت دلالتی بیمه بجز در موارد استثنائی

جدول شماره ۵

بیمه‌گران داخلی و خارجی بازار بیمه سوئد

سال	۱۹۵۰	۱۹۶۸	۱۹۸۲	۱۹۸۵
تعداد شرکتهای داخلی	۱۳۸۳	۲۸۰	۲۴۷	۲۵۳
تعداد شرکتهای خارجی	۳۸	۳۱	۱۵	۱۴

تعداد شرکتهای بیمه متقابل^۲ بیش از سایر شرکتهای کاهش یافته است که نقش دولت در اجرای این سیاست بسیار بارز بوده است. که نتیجتاً باعث کاهش تعداد شرکتهای بیمه محلی شده است.

وضعیت بازار با روند حرکتی که در فوق اشاره شد شرکتهای بیمه را ناگزیر کرد که در سال ۱۹۸۵ بصورت گروهی در همدیگر ادغام شوند بطوریکه هشتاد شرکت بیمه در ده گروه متمرکز شده و به تقویت یکدیگر پرداختند. بیست گروه دیگر از گروههای متشکله، ۹۸ درصد حق بیمه بازار را به خود اختصاص دادند که از این بیست گروه چهار گروه بیشترین قدرت را دارا بوده و بیشترین نفوذ را در بازار کسب کردند.

جدول شماره ۷

جدول زیر درصد میران فعالیت چهار گروه فوق الذکر را نشان میدهد:

سال	۱۹۸۵	۱۹۸۴
اسکاندیا ^۳	۲۶/۵%	۲۳/۶%
تریگ هانزا ^۴	۲۰/۹%	۱۸/۸%
فولد کسام ^۵	۱۹/۱%	۱۸/۶%
گروه ال - اف ^۶	۱۳/۹%	۱۴/۶%
	۸۰/۴%	۷۵/۶%

علاوه بر مطالب فوق باید به تلاش دولت در جهت شکل دادن به بازار بیمه و ایجاد شرکتهای کپتیو اشاره کرد. دو گروه از شرکتهای فوق الذکر اقدام به ایجاد شرکتهائی نمودند که در چهارچوب شرکتهای کپتیو سرویس میدهند. یکی از آنها سینسر^۷ میباشد که توسط اسکاندیا تأسیس گردید و دیگری هنسر^۸ نام دارد که به تریگ هانزا وابسته است. بازار بیمه سوئد عمدتاً در دست شرکتهای بیمه داخلی میباشد و سهم شرکتهای خارجی از این بازار فقط یک درصد بوده آنها در رشته بیمه های غیر زندگی، زیرا شرکتهای خارجی از فعالیت در رشته بیمه های زندگی منع شده اند.

پیش میرفت واضح است که بازاری که تنها هشت میلیون جمعیت دارد نیاز به اینهمه شرکت بیمه نداشته، و نمیتواند بیمه گران را مورد حمایت کامل قرار دهد. اگرچه دولت همانطور که قبلاً^۹ به آن اشاره رفت در سال ۱۹۴۸ مقرراتی را وضع نمود که بموجب آن از ایجاد شرکتهای جدید ممانعت بعمل آورده و تعداد شرکتهای موجود را نیز تقلیل داد ولی این وضعیت انقباضی بازار در وضعیتهای مختلف بعد از جنگ در مورد شرکتهای خصوصی ادامه پیدا کرد.

با بررسی دقیق اطلاعات مندرج در جدول شماره ۵ چنین استنباط میشود که با توجه به زمان بندیهای مختلف و طبقه بندیهای مختلفی که در مراحل مختلف این بازار داشته از نظر تعداد شرکتهای بیمه تفاوت زیاد و قابل توجه نمیشد برای مثال تعداد شرکتهای بیمه داخلی در سال ۱۹۸۲، ۲۵۹ شرکت بوده که به ۲۵۳ شرکت در سال ۱۹۸۵ رسیده است (جدول شماره ۶).

همانطوریکه در جدول شماره ۶ که ذیلاً خواهد آمد، مشاهده میگردد، طی سالهای ۱۹۵۰ تا ۱۹۸۰ جدول شماره ۶ شرکتهای بیمه سوئد

نوع شرکت بیمه و حوزه فعالیت	۱۹۵۰	۱۹۸۲
۱ - شرکتهای ملی بیمه اشخاص و بهداشت:		
الف - شرکتهای سهامی	۷	۶
ب - شرکتهای متقابل	۲۸	۹
۲ - شرکتهای بیمه اشیاء:		
الف - شرکتهای سهامی	۳۴	۱۶
ب - شرکتهای متقابل	۴۷	۱۷
شرکتهای بیمه محلی و شرکتهای بیمه غیر محلی (متقابل)		
شرکتهای بیمه غیر محلی (کل کشور)	۱۳۵	۸۹
شرکتهای بیمه محلی	۱۱۲۴	۱۲۲

جدول شماره ۸ درصد حق بیمه بیمه‌های زندگی و غیر زندگی را از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۴ نشان می‌دهد : همانطور که انتظار می‌رود زیان بیمه‌های غیر- زندگی با سود بیمه‌های زندگی قابل جبران است و

رشته	سال	۱۹۷۰	۱۹۷۵	۱۹۸۰	۱۹۸۴
بیمه‌های زندگی		۴۵/۷	۵۴/۶	۴۴/۵	۵۲/۱
بیمه‌های غیر زندگی		۵۴/۳	۴۵/۷	۵۵/۵	۴۷/۹

عامل عمده دیگر درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری است احتمالاً " از نیمه اول سال ۱۹۸۰ نتیجه فنی بازار بیمه سوئد زیان نشان می‌دهد ولی این زیان نیز با افزایش نرخ بهره‌ای که صورت گرفته جبران شده و در مجموع کل عملیات بیمه‌ای بازار سود نشان می‌دهد .

اتکائی

تعداد شرکت‌های بیمه اتکائی بندرت در طول مدت مورد بررسی دچار تغییر شده‌اند در سال ۱۹۵۰ هشت شرکت به عملیات اتکائی اشتغال داشتند که از این تعداد هفت شرکت در سال ۱۹۸۲ در بازار موجود بودند . بیشتر عملیات اتکائی این بازار متمرکز در بخش بیمه‌های غیر زندگی است . بین سالهای ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۹ ، ۳۲ درصد از حق بیمه مستقیم بیمه‌های غیر زندگی به عملیات اتکائی اختصاص یافت که این درصد در مورد بیمه‌های زندگی کمتر از یک درصد می‌باشد .

تا سال ۱۹۷۰ رشد بیمه‌های اشخاص به دلیل وجود سازمان تاءمین اجتماعی کند گزارش شده است ولی از سال ۱۹۷۰ به بعد بدلیل وجود تورم بالا و عدم تکافوی تاءمین دولتی ، رشد بیمه‌های زندگی افزایش یافته و تقاضاهای زیادی بطرف بخش خصوصی به منظور کسب پوشش بیمه‌های زندگی سرازیر گردید . رشد بیمه‌های زندگی عمدتاً " در بخش بیمه‌های

گروهی کارکنان متمرکز می‌باشد بطوریکه در سال ۱۹۷۹ ، ۶۲/۵ درصد از کل حق بیمه‌های عمر به این بخش اختصاص داشته است .

در بخش بیمه‌های غیر زندگی ، مهمترین رشته فعالیت در سال ۱۹۷۹ ، بیمه‌های اموال و مسئولیت بوده است . به این ترتیب که ۴۸ درصد حق بیمه این رشته متعلق به بیمه مسئولیت دارندگان وسائط نقلیه در مقابل شخص ثالث ، ۱۵% مربوط به بیمه بدنه اتومبیل و ۸ درصد نیز به بیمه بآبربری اختصاص یافته است . عملکرد صنعت بیمه سوئد در سال ۱۹۷۰ ، ۸۰ ، ۸۱ سود قابل توجهی را نشان می‌دهد .

پاورقی

1- Establishment of Captives	5- Fold Ksam
2- Mutuals	6- LF-Group
3- Skandia	7- Sinsler
4- Trygg-Hansa	8- Hanser